

Khởi đầu của phong trào văn hóa Champa tại Âu Châu

Trước năm 1975, Y Bun Sur, Nara Vija, Yang Neh, Po Dharma và Đàng Văn Tấn là 5 người dân tộc Champa duy nhất có mặt tại hải ngoại. Sự hiện diện của 5 thành viên Fulro này trong đại học Pháp đã đánh dấu cho một chiều hướng đấu tranh mới, mở màn cho sự ra đời của chương trình đào tạo một lực lượng dân sự có một trình độ cao để phục vụ cho bộ máy chính trị của tổ chức Fulro. Năm thành viên này đều theo ngành khoa học xã hội và nhân văn, chuyên về Champa học. Họ được đào tạo trong một trường lớp cơ bản tại đại học Sorbonne đặt dưới sự hướng dẫn của Gs. P-B. Lafont, cũng là người rất thân cận với tướng Les Kosem.

Được đào tạo trong ngành chuyên về Champa học, những thành viên Fulro du học tại Pháp bắt đầu nghĩ đến phong trào văn hóa Champa tại hải ngoại, hướng về chiến lược dùng yếu tố văn hóa làm công cụ cho cuộc đấu tranh nhằm bảo vệ cho danh dự và quyền lợi dân tộc, lợi dụng kiến thức để chuyển tải di sản lịch sử và nền văn minh Champa đến mọi người, đánh thức lòng yêu nước, yêu quê hương và yêu dân tộc.

Lúc ban đầu, những thành viên Fulro tại Pháp chỉ chú tâm đến trách nhiệm học hành mà tổ chức Fulro đã giao phó. Năm 1975, cả 3 nước Đông

Y Bun Sur

Nara Vija
(Nguyễn Văn Nhuận)

Yang Neh
(Đàng Năng Giáo)

Po Dharma

Dương đều rơi vào tay Cộng Sản và lực lượng Fulro tại Campuchia hoàn toàn bị Khmer Đỏ tiêu diệt không còn sống sót một người nào, ngoại trừ thiếu tướng Les Kosem thoát thân ra khỏi Campuchia trước ngày biến cố và một số sĩ quan Fulro gốc Tây Nguyên du học ở Hoa Kỳ.

Bên lề biến cố chính trị này, nhóm sinh viên Fulro tại Pháp cũng trải qua một cơn gió lốc. Năm 1970, Y Bun Sur có lệnh trở về Campuchia để tăng cường guồng máy chính trị trung ương của tổ chức Fulro. Năm 1971, Yang Neh tự tử không để lại một vết tích nguyên nhân. Việc tự tử này đã làm chấn động dư luận trong đại học Pháp. Năm 1972, Les Kosem không muốn Thuận Thị Trụ trở về Campuchia tham gia phong trào nữa, nên ra lệnh cho bà ta trở về Việt Nam. Thế là thành viên Chăm tại Pháp chỉ còn lại 3 người: Nara Vija, Po Dharma và Đàng Văn Tấn.

Đàng Văn Tấn

Yang Neh và Thuận Thị Trụ

Năm 1978, Nara Vija, sau ngày tốt nghiệp phó tiến sĩ, rời Paris để sang Hoa Kỳ định cư. Sau đó, Đàng Văn Tấn cũng bỏ ghế nhà trường để tìm công ăn việc làm. Po Dharma là người còn lại, tiếp tục chương trình đại học cho đến tốt nghiệp tiến sĩ vào năm 1986.

